

КРИЗОВИЙ ФІНАНСОВИЙ СТАН БАНКІВСЬКОЇ СИСТЕМИ УКРАЇНИ ПІД ЧАС ВІЙНИ

Глибока економічна та фінансова кризи, обумовлені повномасштабною війною росії проти України, матимуть суттєві негативні та довготривалі наслідки для фінансового сектору. Проте банки успішно протистоять викликам війни завдяки значному запасу міцності, своєчасній реакції НБУ та рокам спільної роботи над реформою сектору.

Зважаючи на очікуваний масштаб реалізації фінансових ризиків та втрати банками капіталу, Національний банк тимчасово перейшов до політики регуляторного послаблення. НБУ не буде застосовувати заходи впливу, якщо фінустанови порушуватимуть вимоги до достатності капіталу через негативні наслідки війни. Водночас НБУ вимагатиме прозорого та достовірного відображення фінансового стану банків та небанківських фінансових установ. Це дасть змогу впровадити реалістичний графік відновлення фінансового сектору після перемоги у війні.

Унаслідок війни очікується падіння ВВП більш як на третину та суттєве прискорення інфляції. Щоб уникнути неконтрольованої девальвації та відпливів капіталу, НБУ тимчасово зафіксував обмінний курс та запровадив валютні обмеження, підтримуючи валютний ринок інтервенціями. Фінансування потреб бюджету та поповнення міжнародних резервів НБУ можливі завдяки масштабній фінансовій допомозі країн-партнерів.

Водночас закриття зовнішніх боргових ринків не є проблемою для банків, які переважно фондується всередині країни і не залежать від зовнішніх запозичень. Падіння економічної активності матиме тривалий негативний вплив на доходи бізнесу та населення, а отже і на якість кредитного портфеля банків. Це також призведе до зменшення попиту на послуги фінансового сектору [1].

Для подолання кризових явищ потрібно звернути увагу на такі фактори, які впливають на фінансовий стан банківської системи України, а саме на:

- а) Недостатній рівень капіталізації, що загрожує банкрутством банків.
- б) Нестабільність ресурсної бази, зумовлена високим рівнем недовіри до банків, що обмежує можливості банківської системи до кредитування.
- в) Погіршення фінансових результатів банківської системи, що зменшило інвестиційну привабливість розвитку банківського бізнесу в Україні для іноземних інвесторів, послабило фінансову незалежність банків та зумовило активне проїдання ними свого капіталу.
- г) Значну зовнішню заборгованість, що посилює залежність банківської системи від валютної політики та стану зовнішніх ринків капіталу.
- д) Скорочення обсягів кредитування, що позбавляє банківську систему джерел майбутніх доходів, а вітчизняну економіку – фінансових можливостей до розвитку.
- е) Погіршення якості кредитного портфеля банків, що вимагає підтримання значного обсягу резервів [2].

Використання заходів щодо стабілізації фінансового стану банківської системи, у вкрай складних умовах зумовило існуванню кризових загроз та проблем у банківській сфері, і така ситуація доводить до необхідності використання антикризової стратегії, яка повинна передбачати раціональне та ефективне вирішення нагальних проблем фінансового банківського секторів економіки.

Перелік використаних джерел інформації:

1. Звіт про фінансову стабільність. URL: <https://bank.gov.ua/ua/news/all/finansova-sistema-uspishno-protistoyit-viklikam-viyni---zvit-pro-finansovu-stabilnist>
2. Стабільність банківської системи: загрози та шляхи їх подолання. URL: <https://niss.gov.ua/doslidzhennya/ekonomika/stabilnist-bankivskoi-sistemi-zagrozi-ta-shlyakhi-ikh-podolannya>.